

Project implementatie rechtmatigheidsverklaring

De nieuwe verklaring geeft de gemeente de mogelijkheid de kwaliteit van processen met een frisse blik te benaderen. Door processen opnieuw te beoordelen kunnen we een hoognodige efficiëntie en effectiviteitsslag maken om de werkdruk van collega's te verlagen. Deze snel veranderende tijden vragen om een nieuwe kijk op de inrichting van de processen in onze organisatie. Vanaf verslagjaar 2022 wordt van gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen verwacht een rechtmatigheidsverklaring op te nemen in de jaarrekening. Hiermee leggen zij verantwoording af over de naleving van de wet- en regelgeving. Deze rechtmatigheidsverklaring wordt vanaf verslagjaar (2022) opgesteld door het college. De onderbouwing van de rechtmatigheidsverklaring zijn de uitkomsten van interne controles die binnen de gemeente uitgevoerd worden om vast te stellen of wet- en regelgeving zijn nageleefd. Dit betekent dat de organisatie zelfstandig vaststelt of wordt voldaan aan het normenkader waarin relevante wet- en regelgeving is opgenomen. Op basis van deze vaststelling verklaart het College rechtmatig gehandeld te hebben in het betreffende boekjaar.

Doel

De rechtmatigheidsverantwoording heeft als doel om meer transparantie te geven in de totstandkoming van de gemeentelijke financiën, en om een beter dialoog tussen de gemeenteraad en het college mogelijk te maken. Dit bereiken wij door de kwaliteit van de interne beheersing te verbeteren en daardoor de gemeentelijke bedrijfsvoering en verslaglegging te optimaliseren.

Three lines of defense

Het college heeft na advies van het MT besloten om de kwaliteit van de bedrijfsvoering procesmatig te verbeteren middels de three lines of defense methode (3LoD). Dit houdt in dat er toetsbare controlemomenten moeten worden toegepast in processen. De controles op de "eigen" processen worden uitgevoerd door de verantwoordelijke medewerkers op de afdelingen. De 1^e lijn voert de werkzaamheden uit en zal zelf controles uitvoeren op het proces. De 2^e lijn houdt in dat beleidsmakers en de adviseurs die werkzaam zijn in het proces controles doen. Uiteindelijk zijn de controles van de 1^e en 2^e lijn onderdeel van de audit, tijdens de audit worden de controles getoetst door de AO/IC-adviseur (3^e lijn). Het invoeren van de 3LoD methode is nodig om aan het voorwaardencriterium (zie criteria) te kunnen voldoen.

Aanpak

Afgelopen jaar is de basis voor het toetsbaar maken van processen gelegd door procesbeschrijvingen op basis van de huidige werkwijze op te stellen. 1^e Lijn controles zijn onderdeel van deze processen, op basis van de beschrijvingen denkt adviseur AO/IC mee over de implementatie en optimalisatie van controles. De controles worden uitgevoerd door de 1^e lijn en zijn uiteraard het allerbelangrijkst binnen het stelsel van de interne beheersing. Hier gebeurt tenslotte het werk waarvan we de kwaliteit willen verifiëren en hoog houden. Vanuit de procesbeschrijvingen wordt er samen met de afdeling nagedacht over het uitvoeren van controles op de eigen afdeling. Hiervoor gaan wij met jullie in gesprek om te kijken hoe wij jullie wensen op dit gebied passend binnen de daarvoor gestelde kaders kunnen implementeren.

Waar we ook met jullie naar willen kijken is de inrichting van de 2^e lijn en wat hiervoor benodigd is binnen jouw team. De 2^e lijn voert periodiek steekproefsgewijs controles uit op enkele dossiers om jullie als teamleiders actief te gaan voorzien van informatie over de werkwijze, effectiviteit en rechtmatigheid van de processen. De auditor zal voor het uitvoeren van controles door de 2^e lijn in de toekomst de benodigde formats aanleveren. Met de hieruit voortkomende informatie kunnen jullie als manager in de toekomst actief bijsturen en krijgen jullie eerder in beeld of en wanneer er sprake is van repeterende problemen binnen de processen waar jij verantwoordelijk voor bent.

Processen

In eerste instantie wordt er gekeken naar 18 significantie posten en processen. Dit zijn de 10 processen die door de accountant zijn benoemd in de managementletter. Daarnaast worden er ook 8 andere processen getoetst. Het gaat om de volgende bedrijfsprocessen:

1. Proces treasury, proceseigenaar manager bedrijfsvoering;
2. Proces inkopen en aanbestedingen, proceseigenaar manager bedrijfsvoering;
3. Proces personeel en urenregistratie, proceseigenaar manager bedrijfsvoering;
4. Proces belastingen, proceseigenaar manager bedrijfsvoering;
5. Proces Wmo, proceseigenaar manager publiekszaken;
6. Proces jeugdwet, proceseigenaar manager publiekszaken;
7. Proces participatiewet, proceseigenaar manager publiekszaken;
8. Proces subsidieverstrekingen, proceseigenaar manager beleid en realisatie;
9. Proces omgevingsvergunningen, proceseigenaar manager publiekszaken;
10. Proces grondexploitatie, proceseigenaar manager ontwikkeling en strategie;
11. Proces leerlingenvervoer, proceseigenaar manager publiekszaken;
12. Proces burgerzaken, proceseigenaar manager publiekszaken;
13. Proces memoriaal boekingen, proceseigenaar manager bedrijfsvoering;
14. Proces crediteurstamgegevens, proceseigenaar manager bedrijfsvoering;
15. Proces begroting en budgetbeheer, proceseigenaar manager bedrijfsvoering;
16. Proces verhuren en pachten, proceseigenaar manager beleid en realisatie;
17. Proces geautomatiseerde gegevensverwerking, proceseigenaar manager bedrijfsvoering;
18. Bouwprotocol en ad-hoc projecten

Vervolg

De planning is als volgt:

Fase 1 (jan-feb): inventarisatie

- Opleveren overzicht processen en bevindingen AO/IC
- Eerste gesprek proces, beschrijving en controles;
- Inventariseren met manager: AO/IC verwerking in het proces ;
- Inventarisatie kennisniveau rechtmatigheid proces;
- Inventarisatie kennisniveau en autorisatiebeheer.

Fase 2 (feb): informeren en ontwikkelen

- Informeren rechtmatigheid;
- Informeren nut/noodzaak en uitvoering IC;
- 2^e gesprek: gezamenlijk beoordelen optimalisatie proces;
- Aanvullen en ontwerpen formats 1^e en 2^e lijn.

Fase 3 (maart): implementatie en inrichting

- implementatie aanvullende formats 1^e lijn controlemomenten;
- Implementatie 2^e lijn formats;
- Proefdraaien controles en beantwoorden vragen.

Fase 4 (maart - april): rapportage en toekomstperspectief

- Concept Rapportage proces met IC constatering.